

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional) เพื่อศึกษาความพอใจของผู้สูงอายุต่อการให้บริการตรวจรักษาโรคแบบผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลราชวิถี

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรศึกษา คือ ผู้สูงอายุทั้งเพศชายและเพศหญิง หรือผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปีขึ้นไป ที่มาเข้ารับบริการตรวจรักษาโรคทั่วไป ประเภทผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลราชวิถี ในช่วงเวลาที่ศึกษา (25 ต.ค.-28 ธ.ค.36) ไม่นับรายซ้ำ จำนวน 460 คน จากข้อมูลจำนวนผู้ป่วยนอก ระหว่าง 25 ต.ค.-28 ธ.ค.36 (ประมาณ 47 วันทำการ) มีจำนวนผู้ป่วยประมาณ 1,410 ราย จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบ Systematic Random Sampling ตามเลขที่ผู้ป่วย โดยมีช่วงของการสุ่มเลือกตัวอย่าง = 3 ดังนั้นจึงเลือกตัวอย่างผู้ป่วยมา 1 ราย ในทุก ๆ 3 ราย โดยนับลำดับต่อเนื่องกัน ทุกวันทำการ จะได้ตัวอย่างวันละ 10 ราย รวม 3 เดือน (25 ต.ค.-28 ธ.ค.36) เท่ากับ 460 ราย

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างสามารถคำนวณได้จากสูตร

$$n = \frac{Z^2 pq}{d^2}$$

การศึกษาเกี่ยวกับความพอใจต่อบริการผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล มีการศึกษาในหลาย ๆ กลุ่มอายุ แต่ยังไม่พบข้อมูลที่แสดงในกลุ่มผู้ป่วยสูงอายุ ดังนั้นการคำนวณขนาดตัวอย่างในครั้งนี้นี้จึงกำหนดค่า $p = .50$

n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

Z = ค่า Z จากตาราง Z เมื่อระดับความเชื่อมั่น = 0.05 มีค่า = 1.96

p = สัดส่วนความพอใจของผู้สูงอายุต่อบริการตรวจรักษาโรค

q = 1- p

d = ความคลาดเคลื่อน = .1 x p

$n = \frac{(1.96)^2 \times .50 \times .50}{(.1 \times .50)^2}$

= 384

เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น ในตัวอย่างที่ศึกษา (Sampling Error) ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มขนาดตัวอย่างให้มากขึ้นอีก 20%

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ใช้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 460 ราย

ระยะเวลาดำเนินการศึกษา

วันที่ 25 ตุลาคม ถึง 28 ธันวาคม 2536

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพอใจ และความต้องการในบริการตรวจรักษาโรคของผู้ตอบแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามตามลักษณะความพอใจของการเข้ารับบริการทางการแพทย์
ด้านต่าง ๆ คือ Availability Accessibility Accommodation Affordability
และ Acceptability โดยจำแนกความมากน้อยของความรู้สึกออกเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วง
มีความห่างเท่ากัน โดยให้คะแนนดังนี้

พอใจ = 2 คะแนน

เฉย ๆ = 1 คะแนน

ไม่พอใจ = 0 คะแนน

- ระดับความพอใจในแต่ละประเภท (Dimension) เกิดจากการคำนวณโดยใช้
หลักการของ Index Numbers จากคะแนนที่กำหนดกับจำนวนที่ตอบสนองความรู้สึก

การตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของแบบสอบถาม

- หาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดย
การนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบรายละเอียดของคำถาม และ
พิจารณาเนื้อหาของคำถามทุกข้อ ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

- หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) แบบสอบถามที่ผ่านการ
ตรวจสอบ ความตรงตามเนื้อหาแล้วนำไปทดสอบ (Pre-test) โดยใช้สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ
ที่มารับบริการประเภทผู้ป่วยนอก แผนกตรวจโรคทั่วไปของโรงพยาบาลเลิดสิน จำนวน 30
คน เพื่อตรวจดูข้อบกพร่อง และนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

การรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล
2. ประสานงาน และชี้แจงรายละเอียดของการศึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานของ
โรงพยาบาล
3. ทำการสัมภาษณ์ผู้ป่วยสูงอายุทุกราย โดยไม่นับรายซ้ำกันของแต่ละวันทำ
การ (จันทร์ถึงศุกร์ เวลา 07.30-16.00 น.) โดยสัมภาษณ์หลังจากผู้ป่วยออกจากห้อง
ตรวจโรคแผนกทั่วไปแล้ว

4. กำหนดเก็บข้อมูล 3 เดือน (25 ต.ค.-28 ธ.ค.36) จำนวน 460 ราย จากจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด ประมาณ 1,410 ราย โดยวิธี Systematic Random Sampling ตามเลขที่ผู้ป่วย เลือกตัวอย่างผู้ป่วย 1 ราย ในทุก ๆ 3 ราย โดยนับลำดับต่อเนื่องกันทุกวันทำการ ประมาณวันละ 10 ราย
5. แปลงข้อมูลที่ได้เป็นรหัส (Coding) ตามคู่มือลงรหัสที่จัดเตรียมไว้บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS-PC+ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การคำนวณร้อยละนำเสนอด้วยตาราง
2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย
3. ทดสอบความสัมพันธ์ และความแตกต่างของข้อมูล โดยใช้ Chi-square Test